

ԵՐԿՐՈՐԴ «ԲԻԳԼ»
ՀԱԱՊԱԳՈՍՅԱՆ
ԿՂՋԻՆԵՐՈՒՄ

Անցյալ տարվա նոյեմբերին Դարվինի ֆոնդի համար սարքավորված հետազոտական նավով Անգլիայից մի արշավախումբ ուղևորվեց Եկվադորի ափին զետեղվող Հալապագոսյան կղզիները: 1959 թվականին ՅՈՒՆԵՍԿՈՅԻ մասնակցությամբ այնտեղ ստեղծվել էին Դարվինյան ֆոնդի փորձակայաններ, որոնց նպատակն է ուսումնասիրել և պահպանել այդ կղզիների՝ իրենց տեսակի մեջ եզակի ֆլորան և ֆաունան (հենց այս կղզիներում են Դարվինի մոտ ծնվել այն մտքերը, որ ընկած են նրա նշանավոր «Տեսակների ծագումը» աշխատության հիմքում): Նոր հետազոտական նավին շնորհվել է «Բիգլ» անունը, ի պատիվ նույնանուն նավի, որով 1835 թվականին Դարվինը այցելել է Հալապագոսյան կղզիները:

«Կուրիեր Յուենեսկո»

ԲԵԼԻՊ

Բելիպը մի նոր սննդատեսակ է, որը ստեղծվել է ՍՍՍՄ Բժշկական գիտությունների ակադեմիայի սննդի ինստիտուտում: Այն կազմված է անյուղ շոֆից, ձողածկից և բուսական յուղից: Խոհարարները շատ համեղ «խառնուրդ» են ստեղծել: Ամենաբարենպաստ հարաբերակցությամբ բելիպն իր մեջ պարունակում է օրգանիզմին անհրաժեշտ գրեթե բոլոր նյութերը և շատ էժան է:

«Օգոնյոկ»

ԽԱՉԱԿՐԱՑ ՔԱՂՑԿԵՂԻ

Նախատեսված է ստեղծել մեծ երկրների կողմից ֆինանսավորվող միջազգային գիտա-հետազոտական կենտրոն, որի նպատակը պիտի լինի բացահայտել ֆաղցկեղի առաջացման, պրոֆիլակտիկայի և նրա արդյունավետ բուժման միջոցները: Դրամական հատկացումներին վերաբերող բանավեճերն առայժմ ցույց են տալիս, որ կողմնորոշվում են դեպի կոորդինացման ընդարձակ մի հաստատության ստեղծումը, դեպի բժշկական միջազգային մի կազմակերպություն, որը կունենա իր ղեկավար խորհուրդը և սեփական բյուջեն, բայց որի պաշտոնական հաստիքը պիտի ստեղծվի Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության կողմից (ԱՀԿ): Նոր ինստիտուտը դառնալու է «ֆաղցկեղի վերաբերյալ գիտական ինֆորմացիայի կենտրոն», առաջադրելու է հետազոտման թեմաներ, աշակցելու է հետազոտողների հավաքագրմանը և վերջապես, միջազգային մասշտաբով համանաբակային տվյալների ամփոփմանը: Այդ արդեն մի հսկայական աշխատանք է, որն անհրաժեշտ է հետազոտությունների ներկա վիճակում, բայց որը միաժամանակ անբավարար է ֆաղցկեղի դեմ բոլոր հնարավոր միջոցներով պայքարելու համար:

Ինստիտուտը նախ և առաջ լինելու է ինֆորմացիայի միջազգային կենտրոն: Ազգուների տարբերության պատճառով հաճախ մեծ կարևորություն ունեցող աշխատություններ անհայտ են մընում այն երկրից դուրս, որտեղ նրանք կատարվել են: Ինստիտուտը պետք է հավաքի, դասավորի և տարածի «բոլոր գիտական տեղեկությունները ֆաղցկեղի մասին»: Երե պրոֆեսորներ Դրնուայի և Մարեի առաջարկություններն ընդունվեն, ապա կստեղծվի նաև միջազգային պարբերական, որը հետազոտողներին տեղյակ կպահի ֆաղցկեղագիտության բնագավառում կատարված վերջին հայտնագործություններին:

ԱՐՇԱՎԱՆՔ ԴԵՄ

«ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐԻ» ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ինստիտուտի մյուս պարտականությունը պիտի լինի ստեղծել մարդու ֆազկեղային ուռուցքների հյուսվածքաբանական բնդունելի դասակարգումը: Այդ գործը առանձնապես դժվար է, որովհետև ո՛չ դասակարգման շափանիշները, ո՛չ էլ տերմինոլոգիան նույնը չեն բոլոր երկրներում: Եվ բացի դրանից, հյուսվածքային կտրվածք կարող է տարբեր ձևով «կարդացվել» երկու տարբեր ուսումնասիրողների կողմից և կամ նույն ուսումնասիրողի կողմից, որը բազմիցս անդրադառնում է նույն հյուսվածքին: Սկսած 1958 թվականից ԱՀԿ-ն զբաղվել է այդ հարցով և արդեն ստեղծել է յոթ միջազգային գիտական կոնսուլտացիայի կենտրոններ, որոնք համապատասխանաբար բզբաղվում են քոբերով, կրծքերով, փափուկ հյուսվածքներով, բերանարմպանային ասյարատով, ձվարաններով, ոսկրային հյուսվածքներով և լեյկոզով: «Հարկավոր է առնվազն 24 կենտրոն», — նշգրտում է ԱՀԿ-ի ընդհանուր դիրեկտորը՝ բժիշկ Կանդոն: Ինստիտուտի բնձեռած նոր միջոցներով այդ նոր կենտրոնների շուտափույթ ստեղծումը առանձին դժվարություն չի ներկայացնում:

Փարիզում տեղի ունեցած դիսկուսիայի ընթացքում որոշվեց նաև ուսումնական բաշակներ ստեղծել և դասընթացներ բացել ֆազկեղագիտության մասնագետներ պատրաստելու համար:

Հետազոտությունները պահանջում են մեծ քրքվով փորձարկվող կենդանիներ, ֆազկեղային վիրուսներով վարակված շերտեր, շիճուկներ, հյուսվածքային կտրվածքներ և այլն: Այդ նյութերը բաժանելով հետազոտողներին՝ ինստիտուտը կրեթեվացնի նրանց գործը այնքանով, որ նրանք ավելի շատ ժամանակ կհատկացնեն փորձարկումներին, քան դրանց նախապատրաստմանը: 1960 թվակա-

ՎԱԿՈՒՈՒՄԸ ԵՎ
ՀԱՅԱՀԱՏԻԿԸ

Հացահատիկը պահելու հետաքրքիր միջոց են առաջարկում անգլիական գիտնականները: Նըրանց փորձերը ցույց են տվել, որ երբ թաց հացահատիկը տեղավորվում է անօդանցիկ բունկերում, ապա այնտեղ եղած թթվածինը արագորեն միանում է հացահատիկի հյուսվածքներում եղած ածխածնի հետ: Առաջանում է ածխաթթու գազ, որը կանխում է ցորենի բորբոսումը: Եվ, որովհետև թթվածին չկա, չկա նաև օքսիգացում՝ հացահատիկը չի «այրվում»:

Հացահատիկի «վակուումային» պահեստները կիջեցնեն հացի պահպանման ինքնարժեքն ու կորուստները: Հարկ չի լինի ձգձգել թերքահավաքը, սպասելով, որ հացահատիկում եղած խոնավությունը ինչ-որ չափով պակասի: Չորացման ծախսերը վերանում են:

«Ձևանիտ սիլս»

ՏՈՒՆ ԿԱՌՈՒՅՈՂ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԻԾ

Մի խումբ լին ճարտարապետներ ու ինժեներներ մշակել են տնաշինական գործարանի նախագիծ:

Գործարանը կբողարկի տներ, որոնք պատրաստ կլինեն 80 տոկոսով: Եինարարության վայրում կմնա կատարել միայն հողային և տեղակայման աշխատանքները:

SUUU

ՊԼԱՍՄԱՍՍԱՆ ՊԼԱՍՏԻԿ ՎԻՐԱՐՈՒԹՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

Սան-Ֆրանցիսկոյում կայացած ամերիկյան վիրաբույժների կոլեջի համագումարում մի շարք վիրաբույժներ հաղորդել են սենյակի ջերմաստիճանում վուկանիկացված պլաստմասսայե նյութի փորձնական կիրառման մասին պլաստիկ վիրաբուժության մեջ: Դա դիմեթիլ պոլիսիլոքսանն է, սինթետիկ կաուչուկի տիպի մի նյութ, որը տարիներ շարունակ կիրառվել է պլաստիկ վիրաբուժության մեջ, բայց միայն ամուր վիճակում:

Այդ նյութը հեղուկ ձևով կարելի է ներարկել մաշկի տակ: Մոտ տասնորպից այն ամրանում է և որչժ ժամանակի ընթացքում վիրաբույժը կարող է նրան տալ ցանկացած ձևը:

Նոր նյութը հեշտությամբ է ընդունվում հյուսվածքների կողմից, որոնք նրա շուրջը թեթև ֆիբրոպային պարկ են առաջացնում: Այն չի «դրեյֆում», չի տեղափոխվում, ինչպես այդ լինում էր մի քանի տարի առաջ այդ նույն նպատակով կիրառվող մոմերի հետ:

Մարդկանց վրա այդ նյութը առայժմ թիչ է փորձարկվել:

«Սայենս նյուս լետեր»

նին ԱՀԿ-ն Ամստերդամում արդեն ստեղծել է միջազգային կենտրոն, որն աշխարհի բոլոր լաբորատորիաներին մատակարարում է ֆազցկեղով հիվանդ կենդանիներ: Նման մի կենտրոն ստեղծվել է նաև Ստոկհոլմում, որը մասնագիտացված է ֆազցկեղային հյուսվածքների ստեղծում և փոխադրելի շերտերի մատակարարման պրոֆիլով: Հավաստի է, որ իր ստեղծման օրից ինստիտուտը պիտի բազմացնի այդպիսի կենտրոնները:

Սակայն նրա մեծ ծառայությունը լինելու է համանախակների ուսումնասիրությունը: Համանախակների ուսումնասիրությունն արտահայտությունը պետք է հասկանալ ամենալայն առումով: Այդպիսի ուսումնասիրությունը նկատի ունի նաև շրջապատի այն պայմանները, որոնք նպաստում են ֆազցկեղի առաջացմանը: Սովետական հետազոտողներն ապացուցել են, օրինակ, որ ՍՍՌՄ-ի հյուսիսային շրջաններում նկատված կերակրափոփոխի և ստամոքսի բազմաթիվ ֆազցկեղներ առաջացնում են կերակուրները շատ տաք վիճակում ընդունելու սովորությունից: Սկանդինավյան բրժիշկները նկատել են, որ ֆազցկեղը համեմատաբար ավելի հանախ է հանդիպում այն շրջաններում, որտեղ ամեն օր օգտագործում են ապխտած միս: Վերջերս անգլիացի ֆազցկեղագետ Բյուրկը Արևելյան Աֆրիկայում նկատել է ծնոտի ֆազցկեղի բազմաթիվ դեպքեր: Հիվանդությունը հանդես է գալիս խստորեն սահմանափակված մի շրջանում, որն ունի որոշակի բնակլիմայական պայմաններ: Բյուրկը առաջադրել է մի հիպոթեզ, ըստ որի ֆազցկեղը դեղին տենդի նման փոխանցվում է վիրուսակիր մակարույծների կողմից: Համանախակների ուսումնասիրությունների բազմապատկումը կնպաստի երևան բերելու բազմաթիվ այնպիսի դիտողություններ, որոնք կլուսավորեն և կկողմնորոշեն հետազոտությունները:

Այդ ուսումնասիրություններին նոր քափ հաղորդելու համար առաջարկված է ինստիտուտին ստեղծել շարժական կենտրոններ, որոնք հետազոտություններ անցկացնեն 100 000 բնակչից բաղկացած խմբերում՝ աշխատելով, որ նրանք ըստ հնարավորության այլազան լինեն իրենց աշխարհագրական, տնտեսական և սոցիալական պայմաններով:

Նույնիսկ սահմանափակվելով վերահիշյալ հրեաբաժանումների օգտագործմամբ մենք տեսնում ենք, որ ինստիտուտը մեծ գործ կարող է կատարել զարկ տալով ֆաղցկեղի հետազոտմանը համաշխարհային մասշտաբով: Կարող է հարց առաջանալ, քե արդյո՞ք այդ միջոցառումները, որքան էլ լայն ծավալ ունենան դրանք, համապատասխանում են այն շարիֆի շափերին, որի դեմ պայքարելու համար նրանք նախատեսված են:

Մինչ վարակիչ հիվանդություններ նահանջում են, անգամ սրտանոթային վնասվածքների դեպքերի քանակը նվազում է, ֆաղցկեղը շարունակում է իր հաղթական երբը: Վիճակագրական տվյալները բացահայտում են ֆաղցկեղի տազնապալի աճ: Ֆրանսիայում, օրինակ, մահացությունը ֆաղցկեղից 1950—1960 թվականների միջև, 100000 բնակչին, 179,7-ից հասել է 207,3-ի տղամարդկանց և 114,2-ից 181,4-ի՝ կանանց մոտ:

ՎԻՐՈՒՄՆԵՐ, ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐ, ԹԵ՝ ՀՈՐՄՈՆՆԵՐ

Քաղցկեղի սխեմատիկ հետապնդումը, շարունակ ուսուցիչների բուժման երեք դասական մեթոդների, այն է՝ վիրաբուժության, նառագայրման և ֆիզիոթերապիայի կիրառումը անկասկածապարզորեն չեն անցել: Հենց այս առումով էլ պրոֆեսոր Պիեռ Դրենուան նշում է, որ այժմյան պայմաններում ֆաղցկեղով տառապող երեք հիվանդից մեկը բուժվում է, մինչդեռ տասը տարի առաջ վիճակն այնպիսին էր, որ հարաբերությունը չորսից մեկն էր: Բայց այդ շարիֆը, — խոստովանում է պրոֆեսորը, — իրոք հաղթահարված կլինի այն օրը, երբ վերջապես բացահայտված կլինի նրա բնույթը և ներգործության մեխանիզմը:

Անցյալ տարվա օգոստոսին Մոսկվայում կայացած ֆաղցկեղագետների միջազգային կոնգրեսի ամբիոնից սովետական պրոֆեսոր Զիլբերը հայտարարեց.

— Քաղցկեղի հարուցիչը և միակ հարուցիչը վիրուսներն են:

Այսօր ոչ ոք չի տարակուսում, որ հավերի լեյկոզը և նուրի սարկոման իրոք վիրուսների հետևանք են: Վերջերս կատարված մի փորձ ցույց է տվել, որ մարդու շնչառական ուղիների ախտա-

ՄԱԳՆԻՍԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԻՐԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

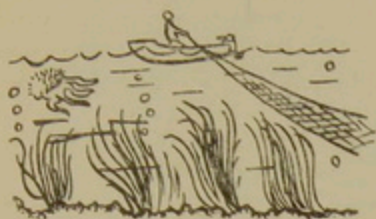
Բացառված չէ, որ ապագայում մարդկանց հիվանդանոցներում կրուժեն ամենափոքր մետաղյա դեղապատիճների միջոցով, որոնք կմտցվեն մարդու մարմնի մեջ և կդեկավարվեն դրսից: Այդպիսի հնարավորություններ են երաշխավորում վերջերս Իսրայելի Վեյցմանի անվան գիտահետազոտական ինստիտուտում կատարված փորձերը: Արյան անոթների և օրգանիկմի այլ կանաչների մեջ մտցված դեղապատիճի շարժումը ղեկավարվելու և կարգավորվելու է մագնիսական դաշտի միջոցով: Պատիճները դեղորայք կհասցնեն օրգանիկմի այն տեղերը, ուր ներանք առավել անհրաժեշտ են և կկատարեն նրբագույն վիրահատություններ: Ծների վրա կատարված փորձերի ժամանակ պատիճն առանց դժվարության անցել է սրտի միջով:

«Կուրիեր Յունեսկո»

ՀԵՌԱՆՈՍԱՅԻՆ ՈՒՂԻՂ ԿԱՊ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՀԵՏ

Հեռախոսային հաղորդումների հեռավոր կապի միջազգային միության փորձագետները վերջերս սկիզբ դրին ուղիղ ավտոմատ հեռախոսային կապի կազմակերպմանը ամբողջ աշխարհում: Հանդիպելով Հոնոլուլու, նրանք մշակեցին սկավառակային կոդավորման միջազգային սխեման և հաշվեցին, որ առաջիկա 40 տարում համաշխարհային հեռախոսային ցանցի արժեքները թիվը պետք է աճի մինչև 600 միլիոնի (141 միլիոնի նկատմամբ, ըստ 1961 թ. տվյալների): Առաջին կարևոր քայլը կիրականացվի արդեն ընթացիկ տարում, երբ Եվրոպայի զգալի մասը կմիանա ուղիղ ավտոմատ հեռախոսային կապով:

«Կուրիեր Յունեսկո»

ՍՏՈՐՋՐՅԱ
ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

Թասմանիա կղզու արևելյան ափին ստեղծված է արտասովոր մի ֆերմա. նրա դաշտերը տեղավորված են օվկիանոսի հատակում: Այստեղ մշակվում են ջրիմուռները:

Նրանց լրագմաթիվ /տեսակներից մշակման համար ընտրվել են սպիտակուցներով առավել հարուստ, ինչպես նաև որոշ խիստ արժեքավոր և հազվագյուտ նյութեր պարունակողները:

Դա, ըստ երևույթին, առաջին ստորջրյա դաշտն է:

«Ջնանիե սիլա»

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԿՈՒՅՐԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Ամերիկյան գիտնականները ձրգտում են հեռուստատեսությունը մատչելի դարձնել նաև կուլյուրին: Փորձերը տարվում են այն ուղղությամբ, որպեսզի շրջանցելով աչքերը, պատկերների իմպուլսներն անմիջականորեն հաղորդվեն տեսողական կենտրոն: Ենթադրվում է, որ մուլեկուլյար էլեկտրոնիկայի ժամանակակից մակարդակը թույլ կտա իրականացնել այդ գաղափարը: Եթե հնարավոր լինի ուղեղի տեսողական նյարդերին ստիպել արձագանքել էլեկտրական իմպուլսներին, ապա կարելի կլինի կուլյուրի համար ստեղծել մինիատյուր հեռուստատեսային հարմարանք:

«Նացիոնալ ցելտունգ»

հարում առաջացնող մի աղենո-վիրուս ծովախոզուկի մոտ հարուցում է ֆաղցկեղ: Ֆրանսիայում դոկտոր Լարտաժեն ցույց տվեց, որ ախտահարված ուռուցիներից ստացվող նուկլեինային քրուները կարող են առաջացնել փորձնական ֆաղցկեղ: Էլեկտրոնային մանրադիտակի միջոցով բացահայտվել և նաևաչվել են որոշ շարժակ ուռուցիների վիրուսները: Քաղցկեղին հաղթելու համար աշխարհի հետազոտողների կեսից ավելին իր հույսը կապում է վիրուսային շինուկների հայտնաբերման հետ, որը պիտի պաշտպանի մարդուն այս կամ այն տիպի շարժակ ուռուցիներից:

Քայց բոլոր մասնագետները գտնում են, որ միայն այդ ուղղությամբ չէ, որ պետք է կատարվեն հետազոտությունները: Չխոսելով ծխախոտի ծխի մեջ հայտնաբերված 3,4 բենզոպիրենի մասին, ֆաղցկեղի ազենտների առկայությունը նկատվել է նաև բազմաթիվ ֆիմիական նյութերի մեջ, ինչպես գործարանային և տնային ծխերի, ավտոմեքենաների բաց քողած գազերի, զանազան ներկերի, նիկելի ու երկաթի աղերի և այլ նյութերի մեջ:

Խնդիրը սաստիկ բարդանում է նրանով, որ ոչ ֆաղցկեղային՝ որոշ նյութեր դառնում են այդպիսին՝ նյութափոխանակության պրոցեսում, որոնց նրանք ենթարկվում են օրգանիզմում: Այսպես, Բ-նավթիլամինը, որը մտնում է շատ ներկանյութերի բաղադրության մեջ և բոլորովին անվնաս է, օրգանիզմում երիկամուկների մեջ անջատում է անզինա Բ-ամինո-նավթալը, որը հայտնի է իբրև միզափամփուլտի ֆաղցկեղի շատ դեպքերի պատճառ:

Հետազոտություններ կատարվում են նաև այլ ուղղություններով: Լեյկոզի հանախակիությունը Հիբոսիմայի ուրակոծության վերաբերողների մոտ բացահայտել է իոնացնող նառագայրումների դերը ֆաղցկեղի հարուցման գործում: Ճառագայրումները, օրինակ, լեյկոզ են առաջացնում մկենրի մոտ և դրա հանախակիությունը նվազեցվում է կոկորդի գեղձերի հեռացումով կամ նրանց ոսկրածուծի մի փոքր հատվածը գերծ պահելով նառագայրումից: Փորձնական ֆաղցկեղ ստացվել է նաև իգական հորմոնների սրսկման միջոցով: Ուսումնասիրման մյուս ասպարեզները ևս թերագնահատման արժանի չեն. սպիտակախառն-դարչ-

նագույն ձիերի մոտ բիոգույնային ուտուցման հանախակիությունը հասնում է 80 տոկոսի, մինչդեռ այդ ուտուցման բացակայում են մյուս ձիերի մոտ: Քույր-եղբայր մկների 25-ից 50 խաչածնումների շնորհիվ գենետիկայի օրենքների համաձայն ստացվում են մկների սերունդներ, որոնք ունենում են խստորեն միօրինակ գենետիկ կազմություն: Այդ սերնդից մեկը ենթակա է լեյկոզի, մյուսը՝ մկանային ուտուցման...

Վիրուսներ, ֆաղցկեղային սուբստանցիաներ, նառագայրումներ, հորմոններ... ինչպե՛ս է բաշխվում ֆաղցկեղի առաջացման պատասխանատվությունն այս բոլոր հարուցիչների միջև: Ինչպե՛ս կամ ինչո՞ւ դրանցից մեկը կամ մի քանիսը միջամտում են բջիջների կյանքին, հանկարծակի ալլափոխելով դրանք և դառնալով նրանց անկանոն և անբնական բազմացման պատճառը: Քաղցկեղն առայժմ պահպանում է իր գաղտնիքը: «Մեր հետազոտությունները, — գրում է մասնագետներից մեկը, — շատ նման են լեռան տակ բունել անցկացնելուն. շատ ժամանակ է, ինչ աշխատանքներն սկսվել են, բայց բլունդի վերջին հարվածից հետո է, որ լույսը պիտի հայտնվի»:

ՌՈՒՅԵՐ ՎԱԼՄԻ

ՔԻՄԻԱՆ՝ ՇԻՆԱՐԱՐ

Նոր շինանյութերի համամիութենական գիտա-հետազոտական ինստիտուտի աշխատակիցները մշակել են թեթև գունավոր մանրահատիկ բետոնի բաղադրությունը: Այն օգտագործում են տնաշինական գործարանների կողմից թողարկվող խոշոր պանելների արտաքին պատերը վերջնամշակելու համար:

Պանելների արտաքին հարթությունը բարակ շերտով ծածկվում է ձևավոր մանրահատիկ բետոնով, որի վրա, հենց գործարանային կաղապարներից լցնում են ներկերը: Բետոնն մասսայի կարծրանալուց հետո ստացվում են միաձուլ պատեր և այլևս լրացուցիչ սվաղի և ներկի կարիք չի զգացվում: Նրանք գեղեցիկ են, հրաշալի դիմանում են սառնամանիքին, ջրից չեն վախենում:

Պանելները դրվագելու այդ ձևը կիրառվել է Պերվորալսկ քաղաքում:

«Էկոնոմիչեսկայա գազետա»

ՓՈՐՐ ԳԵՊՐԵՐ ՄԵՇ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԿՅԱՆՔԻՑ

ՄԱԸՂ ՎՐԻՊԱԿԻՑ

ՀԱՆՃԱՐԵՂ ԱՆԿԱՐԳՈՒԹՅՈՒՆ

Գերմանացի բժիշկ Մարկուս Հերցը մի անգամ այցելում է մի հիվանդի, որը բուժվում էր զրբերով՝ դրանցում փնտրելով համապատասխան դեղատոմսերու Մանոթանալով բուժման այդ մեթոդի հետ, բժիշկն ասում է նրան. «Ես դիտեմ ի՛նչը կլինի ձեր մահվան պատճառը: Վրիպակը»:

Մի անգամ շվեդացի գիտնական Բերցելիուսը այցելում է նշանավոր քիմիկոս Հեմֆրի Գեյի լաբորատորիան: Նրան ուղեկցող աստիճանավորներից մեկը զարմանքով մատնանշում է լաբորատորիայում տիրող անկարգությունը: «Ի՛նչ զարմանալի բան կա դրանում, — պատասխանում է Բերցելիուսը: — Մաքուր է լինում միայն ծուլ քիմիկոսի լաբորատորիան»: